

Şeker ve Glikozdan alınan munzam istihlâk vergilerinde yapılan indirmelerin onanması hakkında kanun tasarısı ve Ekonomi, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/146)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 426, 6/412

14 . II . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Şeker ve glikozdan alınan munzam istihlâk vergilerinde yapılan indirmelerin onanması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 30 . I . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesi ve ilişkisi ile birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Gerekçe

Her yıl, bütçenin imkân ve müsaadesi ve şeker rekoltesi gözönünde bulundurularak, en önemli bir gıda maddesi olan şekerin, fiyatlarında indirmeler yapılması suretiyle halkın daha ucuz fiyatlarla ihtiyaçlarını sağlaması, diğer cihetten İkinci Cihan Harbinin memleketimizde de yarattığı pahalılık yüzünden, geçimlerini bir dereceye kadar olsun hafifletmek bakımından, şimdiye kadar dar ve değişmez gelirliilere verilen şekerlerin fiyatlarına nazaran, sair vatandaşlar için, şeker satışlarında uygulanan fiyatlar arasındaki farkın ortadan kaldırılması ve bu suretle bütün vatandaşlar için şeker fiyatlarının bir tutulması esas prensip olarak kabul edilmiş ve bir taraftan bütün vatandaşların müsavî surette ucuz fiyatlarla şeker ihtiyaçlarını sağlaması, diğer taraftan dar ve değişmez gelirliiler diye ayrı bir vatandaş kütlesine farklı fiyatlarla şeker dağıtımına lüzum ve mahal kalmadığından, bu hususta şimdiye kadar uygulanan işlemlere son verilmesi gerekmiştir.

Bu amaçla Hükümetçe kabul olunan 27 . XII . 1946 tarihli ve 3/5153 sayılı karar ile, kesme şekerin kilo başına Munzam İstihlâk Vergisi 42 kuruşa, toz şekerin kilo başına Munzam İstihlâk Vergisi (15) kuruşa ve glikozun Munzam İstihlâk Vergisi de kilo başına (5) kuruşa indirilmiştir.

4385 sayılı Kanunun 4 ve 5 nci maddelerinin verdiği yetkiye dayanılarak, şeker ve glikoz munzam istihlâk vergileri miktarlarında yapılan indirmenin, sözü geçen kanunun 6 nci maddesine göre Yüksek Meclisin tasdikına arzı gerekmiş ve bu amaçla ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Ekonomi Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ekonomi Komisyonu

Esas No. 1/146

Karar No. 8

21 . II . 1947

Yüksek Başkanlığa

Şeker ve glikozdan alınan munzam istihlâk vergilerinde yapılan indirmelerin onanması hakkında Hükümetçe hazırlanan kanun tasarısı Komisyonumuzca görüşüldü:

Ucuzluk temini ve dar ve değişmez gelirli ile diğer vatandaşlar arasındaki şeker satışlarındaki satınalma farkının kaldırılması için Hükümetin 4385 sayılı Kanunun 4 ve 5 ne maddelerinin verdiği salâhiyetle kesme şekerde kilo başına munzam istihlâk vergisini 42 kuruşa toz şekerde kilo başına 15 kuruşa ve glikozun ise kilo başına beş kuruşa indirdiği anlaşılmaktadır. Mezkûr kanunun 6 ne maddesi mucibince yapılan bu indirmelerin Büyük Millet Meclisince tasdiki icabetmektedir. Hükümetçe yapılan indirme ve indirme sebepleri Komisyonumuzca mevcudun da oybirliğiyle uygun görüldüğünden vâkı indirme-

nin tasdiki hakkındaki tasarı aynen kabul edilmiş ve havalesi gereğince Maliye ve Bütçe Komisyonlarına gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmasına karar verilmiştir.

Ekonomi Komisyonu Başkanı

Giresun

I. Sabuncu

Sözcü

Gaziantep

S. C. Barlas

Amasya

A. K. Yiğitoğlu

Çorum

N. Yücer

Gümüşane

T. Tüzün

Kâtip

Zonguldak

N. Kromer

Ankara

II. Athoğlu

Gaziantep

B. Kaleli

Manisa

M. Alakant

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 1/146

Karar No. 19

13 . V . 1947

Yüksek Başkanlığa

Şeker ve Glikozdan alınan munzam istihlâk vergisinde yapılan indirmelerin onanması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Başkanlığın 14 . II . 1947 tarihli ve 6/412 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Ekonomi Komisyonu raporu ile birlikte komisyonumuza havale olunmakla Maliye Bakanlığının yetkili temsileisi de hazır olduğu halde incelenip görüşüldü.

4385 sayılı Kanunun 4 ve 5 ne maddeleri aynı kanuna göre şeker ve glikozdan alınan munzam istihlâk vergilerinin zaruret görülen hallerde indirilmesi için, Bakanlar Kurulunu yetkili kılmuş ve 6 ne maddesi de bu indirmenin üç ay içinde Büyük Millet Meclisinin tasdikına arzo-

lunmasını emretmiştir.

Hükümet, gerek şeker ve glikoz fiyatlarını ucuzlatmak ve gerekse dar ve değişmez gelirli lere verilen şeker fiyatları ile bunların dışında kalanlara uygulanan şeker fiyatlarını birleştirmek amacıyle ve kanunun verdiği yetkiye dayanarak, kesme şekerden alınan munzam istihlâk vergisini kilo başına (42) toz şekerden alınan munzam istihlâk vergisini kilo başına (15) ve glikozdan alınan munzam istihlâk vergisini de kilo başına (5) kuruşa indirmiş bulunmaktadır.

Komisyonumuzda yapılan görüşme sonunda Hükümetin gösterdiği mucip sebepler ve aldığı karar komisyonumuzca da yerinde görülmüş, hazırlanan tasarı mevcudun oybirliğiyle aynen

kabul olunmuştur.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip	Çankırı	Kastamonu	Kayseri
İzmir	Samsun	Urfa	R. Dolunay	H. Çelen	K. Gündez
Ş. Adalan	R. Işıtan	V. Gerger	Konya	Kütahya	Samsun
			S. Çumralı	H. Gedik	Ö. Karataş
			Sinob	Tekirdağ	Tokad
			İmzada bulunmadı	Z. E. Cezaroğlu	C. Kovalı

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/146

Karar No. 94

5 . VI . 1947

Yüksek Başkanlığa

Şeker ve glikozdan alınan Munzam İstihlâk Vergisinden yapılan bir miktar indirmenin onanmasına dair Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 14 . II . 1947 tarihli ve 6/412 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise arzedilmiş bulunan kanun tasarısı Ekonomi ve Maliye Komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza havale edilmekle Maliye Bakanlığı temsileisi huzuriyle görüşüldü.

Başlı gıda maddeleri arasında bulunan şeker için dar ve sabit gelirliyle diğer halk sınıflarına tatbik edilen fiyatlar arasındaki farkın kaldırılması ve bütçenin müsaadesi ve şeker istihsal miktarı gözönüne alınarak fiyatların mümkün mertebe indirilmesi maksatlariyle Hükümetçe. 4385 sayılı Kanunun - icabında şeker ve glikoz Munzam İstihlâk Vergilerinin indirilmesi için Hükümete yetki veren - 4 ve 5 nci maddelerine dayanılarak, 27 . XII . 1946 tarihli kararla kesme şekerden alınan Munzam İstihlâk Vergisi kilo başına 42, toz şekerden alınan resim 15 ve glikozdan alınan vergi de 5 kuruşa indirilmiş bulunmaktadır.

Aynı kanunun 6 nci maddesi bu yolda alınan kararların üç ay zarfında Yüksek Meclisin tasdikına arzını âmir bulunduğundan adıgeçen tasarı hazırlanmış bulunmaktadır. Kanuni müddet içinde sunulmuş bulunan bu tasarı maslahta

ta ve kanun hükümlerine uygundur. 1947 senesi bütçe tasarısında gelirler meyanında yer almış bulunan Munzam İstihlâk Vergileri kesme şeker için 50,37 toz şeker için 23,37 kuruş olarak gösterilmiş olduğuna göre tasarının mâtuf olduğu karardaki miktarlarla arada bir fark bulunmakta ise de bütçe hazırlandığı sırada bu farklar da gözönüne alınmış ve şeker satış fiyatlarından şeker şirketinde toplanmakta olan «fon» dan karşılaştırılmış olduğuna göre bütçeye tesir eden bir cihet de mevcut değildir. Komisyonumuza aynen kabul edilen tasarı Kamutayın onayına arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Bu rapor
Edirne	Diyarbakır	Sözcüsü
M. N. Gündüzalp	C. Ekin	Ankara
Kâtip		C. Gölet
Ankara	Ankara	Aydın
F. Öymen	N. C. Akkerman	R. Alpman
Balıkesir	Bursa	Diyarbakır
E. Altan	F. Bük	İ. H. Tigret
Diyarbakır	İzmir	Kastamonu
Ş. Uluğ	S. Dikmen	M. Akalın
Yozgad		Yozgad
S. İçöz		A. Sungur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Şeker ve glikozdan alınan Munzam İstihlâk Vergilerinde yapılan indirmelerin onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 4385 sayılı Kanunun 4 ve 5 nei maddelerinin verdiği yetkiye dayanarak Bakanlar Kurulunun ilişik 27 . XII . 1946 tarih ve 3/5153 sayılı kararıyle şeker ve glikozdan alınan Munzam İstihlâk Vergilerinde yapılan indirmeler onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

R. Peker

Devlet Bakanı

M. A. Renda

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

M. Ökmen

Adalet Bakanı

Ş. Devrin

Milli Savunma Bakanı

C. C. Toydemir

Dışişleri Bakanı

H. Saka

Milli Eğitim Bakanı

Reşat Ş. Sırer

Ekonomi Bakanı

T. B. Balta

Gümrük ve Tekel Bakanı

T. Coşkan

Ulaştırma Bakanı

Ş. Koçak

İçişleri Bakanı

Ş. Sökmensüer

Maliye Bakanı

H. N. Keşmir

Bayındırlık Bakanı

C. K. İncedayı

Sağlık ve Sosyal Y. Bakanı

Dr. B. Uz

Tarım Bakanı

F. Kurdoğlu

Ticaret Bakanı

A. İnan

Çalışma Bakanı

Dr. S. İrmak

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Karar Müdürlüğü

Sayı : 3 - 5153

27 . XII . 1946

Karar sureti

Şekerin toptan satış fiyatlarının tesbiti, şeker ve glikozdan alınmakta olan munzam istihlâk vergilerinde indirme yapılması hakkındaki Maliye Bakanlığının 20 . XII . 1946 tarihli ve 291007/4-14555 sayılı yazısı Bakanlar Kurulunca 27 . XII . 1946 tarihinde incelenerek; 4385 sayılı Kanunun 4 neü ve 5 nei maddelerine göre, aşağıdaki hususlar kararlaştırılmıştır.

1. — Fabrika teslimi ambalâj masrafları hariç olmak üzere mevcut ve istihsal edilecek olan şekerlerden, kesme şekerin toptan satış fiyatı kilosu (130) kuruşa ve toz şekerin toptan satış fiyatı kilosu (100) kuruşa indirilmiştir.

2. — Türkiye'de istihsal edilen şekerlerden 4385 sayılı Kanunun birinci maddesi gereğince alınmakta olan munzam istihlâk vergisi, kilo başına kesme şekerde (42), toz şekerde (15) kuruşa indirilmiştir.

3. — İstihsal edilen kesme ve toz şekerlerin maliyetine (kâr dâhil) 3101 sayılı Kanuna göre alınan değişik istihlâk vergisiyle yukarıda tesbit olunan munzam istihlâk vergisinin eklenmesi suretiyle elde edilecek tutarla satış fiyatları arasındaki farktan elde edilecek paralar şeker maliyetlerinde, Maliye ve Ekonomi Bakanlıklarınca yapılacak incelemeler sonunda kabul edilecek artışları karşılamak ve gerisi munzam istihlâk vergisi eklenmesi olarak ödenmek üzere, Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim ortaklığı tarafından özel bir hesapta saklanır.

4. — Glikozdan alınmakta olan munzam istihlâk vergisi kilo başına (5) kuruş indirilmiştir.

5. — Ticaretle uğraşan bütün gerçek ve tüzel kişilerle ticaret amaciyle yarılarında şeker bulundu-

ranlar ve şekerî imalâtında kullanan bilûmum gerçek ve tüzel kişiler, ticarethane, mağaza, dükkan, depo, ambar fabrika ve imalâthanelerinde bulunup munzam istihlâk vergisi 3/2937 sayılı karar gereğince verilmiş olan şekerlerin kesme veya toz olarak nevi ve miktarını ve bulundukları yerleri, ilişkin olduğu mal partisinin satınalma tarihini, miktarını ve satıcısını gösteren iki nüsha beyannameyi bu kararın yayınlandığı günden sonra gelen günün akşamına kadar mahallin en büyük Maliye memuruna alındı karşılığında vermek ve şekerleri, yoklamaya gelecek memurlara göstermek üzere bulundukları yerlerde saklamak ödevindedirler.

Dar ve değişmez gelirlerle pancar müstahsillerinden ucuz fiyatlarla satın alınmış olan şekerler bu beyannamelere sokulmaz ve bunlar için resim farkı verilmez.

6. — Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Ortaklığı ile bu ortaklığın ajanlığını yaapn T. C. Ziraat Bankası veya diğer müesseselerin depolarında bulunan şekerler için beyanname verilmez.

7. — Şeker ticaretiyle uğraşanlar tarafından bu karara göre bildirilen ve varlığı yoklama sonunda anlaşılan şekerlerden, kesmenin beher kilosu için (40) kuruş ve tozun beher kilosu için (50) kuruş resim farkı geri verilir.

8. — Dar ve değişmez gelirlere dağıtılmak üzere, mutemet bayilerle Memurlar Kooperatifi gibi müesseseler ve ticarethaneler (Resmî daire ve müesseselerin mutemetleri hariç) müstahaklara tevzi edilmemiş olarak ellerinde bulundurdukları kesme şekerlerin miktarını, bulundukları yerleri, ilişkin olduğu mal partisinin satınalma tarihini, miktarını ve satıcısını gösteren iki nüsha beyannameyi bu kararın yayınlandığı günden sonra gelen günün akşamına kadar mahallin en büyük Maliye memuruna alındı karşılığında vermek ve şekerleri yoklamağa gelecek memurlara göstermek üzere bulundukları yerlerde saklamak ödevindedirler.

9. — 8 nci maddede yazılı beyannameler ve bu beyannameleri vermiyenlerle mevcutlarını noksan gösterenler hakkında yapılacak yoklama sonunda düzenlenecek tutanaklar üzerine, beher kilo kesme şeker için (10) kuruş resim farkı tahakkuk ettirilerek tahsil olunur.

Resim farklarını ödemeyenler hakkında Tahsili Emval Kanunu hükümleri uygulanır.

10. — 9 . VIII . 1945 tarihli ve 3/2937 sayılı karar kaldırılmıştır.

11. — Bu karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.